

Estudi de la motivació d'assoliment i orientació motivacional en estudiants d'educació física

Study of Achievement Motivation and Motivational Orientation in Physical Education Students

BERNARDINO JAVIER SÁNCHEZ-ALCARAZ MARTÍNEZ

Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
Universitat de Múrcia (Espanya)

**ALBERTO GÓMEZ-MÁRMOL
MARÍA MÁS JIMÉNEZ**

Facultat d'Educació
Universitat de Múrcia (Espanya)

Autor per a la correspondència

Bernardino Javier Sánchez-Alcaraz Martínez
bjavier.sanchez@um.es

Resum

L'objectiu d'aquest treball és analitzar la motivació d'assoliment i l'orientació motivacional en funció del sexe i el nivell educatiu dels estudiants. La mostra de la recerca va estar composta de 228 alumnes (121 nois i 107 noies), amb edats compreses entre els 10 i els 15 anys ($M = 12,31$; $D.T. = 1,61$). Es va administrar el Test AMPET de motivació d'assoliment i l'escala de les orientacions de meta en l'exercici. Els resultats obtinguts han mostrat uns nivells superiors d'orientació cap a l'ego i competència motriu percebuda en els nois i en els estudiants de secundària; així com uns majors nivells d'orientació a la tasca i ansietat davant el fracàs i l'estrès en les noies i en els estudiants de primària. A més, una major orientació cap a l'ego produirà nivells de competència més elevats de competència percebuda mentre que una orientació cap a la tasca produirà majors nivells de compromís i entrega en l'esport.

Paraules clau: esport, escolars, adolescents, motivació, educació física

Abstract

Study of Achievement Motivation and Motivational Orientation in Physical Education Students

The aim of this paper is to analyze achievement motivation and motivational orientation by students' sex and educational level. The research sample consisted of 228 students (121 boys and 107 girls) aged between 10 and 15 ($M=12.31$; $SD=1.61$). We used the Achievement Motivation in Physical Education Test (AMPET) and the Goal Orientation in Exercise Scale. The results showed higher levels of ego orientation and perceived motor competence in boys and secondary school students as well as higher levels of task orientation and anxiety about failure and stress in girls and primary school students. Moreover, greater orientation towards the ego will produce higher levels of perceived competence while a task orientation will produce higher levels of commitment and dedication in sport.

Keywords: sport, schoolchildren, teenagers, motivation, physical education

Introducció

En els últims anys, la recerca entorn de la motivació dels estudiants ha estat emmarcada, en gran mesura, sota la perspectiva de la teoria de les metes d'assoliment (Cecchini et al., 2008; Peiró, 1999; Xiang, & Lee, 2002; Xiang, Lee, & Shen, 2001). Aquesta perspectiva ha constituït un dels models teòrics més utilitzats en la comprensió de les variables cognitives, emocionals i conductuals relacionades amb l'assoliment dels esportistes i dels estudiants d'educació física (Mo-

reno, López, Martínez, Alonso, & González-Cutre, 2007).

En aquest context, la teoria de les metes d'Assoliment (Nicholls, 1989) es basa en la premissa que l'èxit i el fracàs són estats psicològics que es construeixen segons l'efectivitat de l'esforç d'execució del subjecte. D'aquesta manera, la teoria pretén desxifrar la conducta en entorns d'assoliment, com la classe d'educació física, assenyalant que les creences sobre l'èxit són les que guien el comportament

(Cuevas, García-Calvo i Contreras, 2012). Així, Nicholls (1989) apunta que els subjectes tenen propensió individual per un tipus de meta, batejant aquestes propensions personals com a orientacions motivacionals, podent ser aquestes orientació a l'ego (o resultat) o orientació a la tasca (o mestratge). No obstant això, no totes les orientacions motivacionals afavoreixen l'adaptació i el desenvolupament d'aquests estudiants ja que poden presentar efectes negatius sobre la seva satisfacció i/o sobre la seva participació esportiva (Álvarez, Balaguer, Castillo, & Duda, 2009; Duda, 2001; Vallerand, Deci, & Ryan, 1987) dificultant la seva adaptació tant a la pràctica de l'activitat física escolar com a esportiva (Cuevas et al., 2012).

En primer lloc, pel que fa a l'orientació a l'ego, l'enfocament se centra sobre el resultat i jutgen el seu nivell de competència basant-se en comparacions amb uns altres; i en segon lloc, o sigui, en el cas de l'orientació cap a la tasca, el rendiment és avaluat en termes d'aprenentatge i domini personal (Nicholls, 1989). En aquest sentit, són vàries les recerques que han mostrat les repercussions de l'orientació motivacional sobre la conducta, confirmant que els subjectes motivats cap a la tasca associen la pràctica esportiva amb la diversió i l'esforç, mentre que els motivats cap a l'ego la relacionen amb ansietat, desinterès-passivitat, comportaments agressius i la violació de regles en situacions esportives (Cecchini, González, López, & Brustad, 2005; Cecchini & Peña, 2005; White, Kavussanu, & Guest, 1998).

Són nombrosos els estudis que han avaluat les metes d'assoliment i les orientacions motivacionals d'estudiants d'educació física. A través d'una anàlisi de conglomerats, Wang, Biddle i Elliot. (2007) van establir quatre perfills denominats metes d'assoliment altes, moderades, baixes i de mestratge, caracteritzat aquest últim per una valoració alta en les metes de mestratge i moderada en les metes de rendiment. En aquest sentit, altres estudis han destacat que les metes d'assoliment prediuen la intenció dels joves de practicar esport en el futur (Cecchini et al., 2008). En una mostra d'alumnat universitari d'educació física, García-Mas i Gimeno (2008) van observar diferents perfils motivacionals en funció del tipus d'orientació dels subjectes i van trobar que els perfils amb alta orientació a la tasca es van associar a una major adherència a la pràctica esportiva i a un major nivell de competició esportiva aconseguit.

Per tant, l'objectiu d'aquest treball serà analitzar la motivació d'assoliment i l'orientació motivacional en funció del sexe i el nivell educatiu dels estudiants, així com les relacions entre les dimensions de motivació d'assoliment i orientació motivacional.

Material i mètodes

Mostra

La mostra de la recerca va estar composta de 228 alumnes (121 nens i 107 nenes), amb edats compreses entre els 10 i els 15 anys ($M = 12,31$; D.T. = 1,61). Els subjectes pertanyien a quatre centres educatius de la Regió de Múrcia.

Instruments

Motivació d'assoliment. Es va utilitzar la versió espanyola del Test AMPET de motivació d'assoliment (Ruiz, Graupera, Gutiérrez, & Nishida, 2004), dissenyada originalment per Nishida (1989). Aquest qüestionari es compon de 37 ítems agrupats en tres dimensions: compromís i lliurament en l'aprenentatge (i.g. "Practico una vegada i una altra per aconseguir realitzar bé els exercicis i els esports"), competència motriu percebuda (i.g. "Crec que sóc millor que molts companys o companyes a la classe d'educació física") i ansietat davant l'error i situacions d'estrès (i.g. "Abans de practicar a classe d'educació física,estic intranquil/il·la pel record dels meus errors en els dies anteriors"). Les respostes han de donar-se en una escala tipus Likert amb cinc alternatives, des de (1), *totalment en desacord*, fins a (5), *totalment d'acord*. La consistència interna obtinguda va ser la següent: compromís i lliurament amb l'aprenentatge ($\alpha = ,87$), competència motriu percebuda ($\alpha = ,82$) i ansietat davant l'error i situacions d'estrès ($\alpha = ,84$).

Orientació motivacional. Es va utilitzar la versió espanyola de l'Escala de les orientacions a meta en l'exercici (Moreno et al., 2007), dissenyada originalment per Kilpatrick, Bartholomew i Riemer (2003). L'escala estava composta per 10 ítems, encapçalats per la frase "Sento més èxit en realitzar exercici quan...", dels quals, cinc mesuraven l'orientació a la tasca (i.g.: "Aprinc i em diverteixo"), mentre que els altres cinc mesuraven l'orientació a l'ego (i.g.: "Sóc el millor"). Les respostes es van recollir en una escala tipus Likert, els rangs dels quals de puntuació oscil·laven des de (1), *totalment en desacord*, fins a (5), *totalment*

d'acord. La consistència interna obtinguda va ser la següent: orientació a la tasca ($\alpha = ,70$) i orientació a l'ego ($\alpha = ,74$).

Procediment

El disseny d'aquest estudi correspon a una recerca empírica amb metodologia quantitativa, concretament un estudi descriptiu de poblacions mitjançant enquestes amb mostres probabilístiques de tipus transversal (Montero i León, 2007). La selecció de la mostra es va realitzar atenent a criteris de proximitat i accessibilitat. Després de l'obtenció del consentiment de les famílies i dels centres, els estudiants van emplenar en horari escolar els qüestionaris de motivació d'assoliment i orientació motivacional. Durant l'aplicació, almenys un investigador era present a l'aula, el qual va garantir l'anonimat de les respostes. Els estudiants van contestar els qüestionaris en 20 minuts, sense que cap d'ells informés de problemes en el seu emplenament.

Anàlisi de les dades

En primer lloc es van calcular les estadístiques descriptives de totes les variables objecte d'estudi (mitjanes, desviacions típiques i índexs d'asimetria i curtosi) tant per al total de la mostra com atenent a les categories de les variables independents (sexe i nivell educatiu). Posteriorment, es va realitzar la prova de Kolmogorov-Smirnov per comprovar la normalitat de la mostra i es van analitzar les diferències significatives entre els grups de sexe i nivell educatiu mitjançant la regressió logística multinomial. Finalment, es van calcular les correlacions entre totes les variables objecte d'estudi a través de la prova Rang de Spearman. Es va conside-

rar una significació al 95%. Els resultats van ser analitzats mitjançant el paquet estadístic SPSS 21.0 per a Windows.

Resultats

En la *taula 1* es presenten les estadístiques descriptives de les tres dimensions de la motivació d'assoliment i l'orientació motivacional per al total de la mostra d'estudiants, així com la seva distinció en funció de les variables sexe i nivell educatiu.

Com es pot observar, per al total de la mostra s'han trobat valors alts en la dimensió de compromís i lliurament en l'esport i orientació cap a la tasca, i mitjans en ansietat davant el fracàs i l'estrès, competència motriu percebuda i orientació cap a l'ego.

Per la seva banda, atenent al gènere dels estudiants, s'aprecia que els nois presenten una orientació cap a l'ego i una competència motriu percebuda superior a les noies; mentre que, per contra, aquestes mostren una ansietat davant el fracàs i l'estrès superior als nois.

Pel que fa al nivell educatiu dels estudiants, els resultats mostren uns valors superiors en les categories de compromís i lliurament amb l'aprenentatge i orientació cap a la tasca en els alumnes d'educació primària i, en contraposició, els alumnes d'educació secundària van mostrar majors nivells de competència motriu percebuda i orientació cap a l'ego. Transcendent de la presentació dels valors descriptius de cada dimensió de les motivacions d'assoliment i de l'orientació motivacional, a continuació es presenten els resultats de l'anàlisi de regressió logística multinomial pels quals s'estudien les diferències sobre aquest tema entre, en primer lloc, nois i noies, i, en segon lloc, estudiants de primària i estudiants de secundària. Amb

Variables	Sexe		Nivell educatiu		Total de la mostra		
	Masculí (M ± DT)	Femení (M ± DT)	Primària (M ± DT)	Secundària (M ± DT)	(M ± DT)	Asimetria	Curtosi
Ansietat davant el fracàs i l'estrès	2,97 ± ,91	2,34 ± ,89	2,56 ± ,88	2,77 ± 1,02	2,48 ± ,96	,168	-1,092
Compromís i entrega	4,33 ± ,65	4,40 ± ,67	4,48 ± ,60	4,25 ± ,69	4,10 ± ,60	-,710	,551
Competència motiu percebuda	2,30 ± ,90	2,67 ± ,99	2,60 ± ,99	2,37 ± ,94	3,00 ± ,89	-,003	-,538
Orientació a l'Ego	4,11 ± ,54	3,08 ± ,67	4,23 ± ,53	3,96 ± ,99	2,66 ± ,95	,184	-,803
Orientació a la Tasca	3,33 ± ,83	2,66 ± ,82	2,85 ± ,81	3,16 ± ,69	4,36 ± ,66	-1,690	3,917

Taula 1. Estadístiques descriptives de la motivació d'assoliment i l'orientació motivacional segons el sexe, el nivell educatiu i per al total de la mostra

Motivació d'assoliment	Sexe		Nivell educatiu	
	Home ⁶	Muller ⁶	Primària ⁷	Secundària ⁷
Ansietat¹				
1r terç (1,00-1,87)	2,18 (0,64-7,44)	0,49 (0,15-1,63)		
2n terç (1,93-2,87)	1,55 (0,523-4,61)	0,59 (0,20-1,72)		
Compromís i entrega²				
1r terç (2,00-3,80)	2,35 (0,62-8,98)	0,29 (0,08-1,11)		
2n terç (3,87-4,40)	1,60 (0,48-5,72)	0,29 (0,09-0,99)*		
Competència motriu³				
1r terç (1,00-2,43)	0,19 (0,05-0,73)*	2,82 (0,77-10,32)		
2n terç (2,57-3,29)	0,39 (0,13-1,22)	2,22 (0,72-6,81)		
Orientació motivacional				
Orientació cap a l'ego⁴				
1r terç (1,00-2,00)	0,47 (0,14-1,57)	1,70 (0,51-5,67)		
2n terç (2,25-3,00)	0,48 (0,15-1,55)	2,34 (0,73-7,46)		
Orientació cap a la tasca⁵				
1r terç (1,60-4,20)	1,40 (0,44-4,41)	0,43 (0,14-1,33)		
2n terç (4,40-4,80)	1,99 (0,61-6,51)	0,67 (0,21-2,13)		

¹ Grup de referència: alta ansietat (2,93-4,47); ² Grup de referència: alt compromís i lliurament (4,47-5,00); ³ Grup de referència: alta competència motriu (3,43-5,00); ⁴ Grup de referència: alta orientació a l'ego (3,25-4,75); ⁵ Grup de referència: alta orientació a la tasca (5,00-5,00); ⁶ Grup de referència: dona; ⁷ Grup de referència: secundària; *p* < ,05.

Taula 2. Motivacions d'assoliment i orientació motivacional segons el sexe i el nivell educatiu

aquesta finalitat s'han creat tres grups per a cada dimensió de la motivació d'assoliment i de l'orientació motivacional mitjançant la prova d'agrupació visual, és a dir, nivells d'orientació cap a l'ego alt, mitjà i baix (taula 2).

S'observa que els nois tenen un menor risc de formar part del grup de baixa competència motriu pel que fa a les noies o, dit d'una altra manera, que aquest grup de nivell de competència motriu es reserva per a les noies. Quant al nivell educatiu, es mostra que els estudiants de primària tenen menys probabilitat de pertànyer a l'estrat de compromís i entrega mitjà, és a dir, s'agrupen bé en els nivells superiors, bé en els nivells inferiors d'aquesta categoria. Cal assenyalar que no s'han trobat diferències pel que fa a l'orientació motivacional en funció del sexe o del nivell educatiu.

Per a l'anàlisi de la correlació entre les dimensions que conformen, d'una banda, les motivacions d'assoliment i, d'altra banda, les orientacions motivacionals, s'ha aplicat la prova Rang de Spearman (taula 3).

L'ansietat s'ha correlacionat positivament amb el compromís i l'entrega en l'esport i negativament amb la competència percebuda. D'altra banda, els majors nivells d'orientació cap a l'ego es relacionen amb els valors més alts de la competència percebuda mentre que els de l'orientació cap a la tasca troben correlació amb els de compromís i entrega en l'esport.

Discussió

L'objectiu d'aquesta recerca va ser analitzar la motivació d'assoliment i l'orientació motivacional en funció del sexe i el nivell educatiu de l'alumnat, així com les relacions entre les dimensions de motivació d'assoliment i orientació motivacional. En aquest sentit, els resultats referents als nivells de motivació d'assoliment i orientació motivacional en funció del nivell educatiu han mostrat un descens dels nivells de compromís i

		Ansietat	Compromís i entrega	Competència motriu	Orientació cap a l'ego	Orientació cap a la tasca
Ansietat	Coef. de correlació Sig. (bilateral)	1	-,236 ,019*	-,198 ,049*	-,038 ,706	,052 ,608
Compromís i entrega	Coef. de correlació Sig. (bilateral)		1	,272 ,006**	-,043 ,670	,352 ,000**
Competència motriu	Coef. de correlació Sig. (bilateral)			1	,466 ,000**	,006 ,951
Orientació cap a l'ego	Coef. de correlació Sig. (bilateral)				1	,159 ,116
Orientació cap a la tasca	Coef. de correlació Sig. (bilateral)					1

* = *p* < 0,05; ** *p* < 0,01.

Taula 3. Correlacions entre la motivació d'assoliment i l'orientació motivacional

entrega amb l'aprenentatge i de l'orientació a la tasca a mesura que avança l'edat de l'alumnat, mentre que en la dimensió de competència motriu percebuda i l'orientació cap a l'ego, s'observen uns valors superiors en les i els alumnes més grans. Aquests resultats segueixen la línia d'altres estudis que afirmen que la competència motriu augmenta en funció de l'edat (Nottelmann, 1987), i que existeix una orientació cap a la tasca en alumnes de menor edat i d'orientació a l'ego en alumnes més grans, tant en estudiants d'educació física (Xiang & Lee, 2002) com en esportistes (Sánchez-Alcaraz & Gómez-Mármol, 2014; Santos, 2003).

Pel que fa al sexe, els nois van mostrar valors superiors en les dimensions de compromís i entrega, competència motriu percebuda i orientació cap a l'ego, mentre que les noies van mostrar un nivell superior en la categoria d'ansietat davant el fracàs i l'estrès i orientació cap a la tasca. Aquestes diferències entre sexes en la motivació d'assoliment coincideixen amb altres estudis com el de Moreno i Cervelló (2005), que mostra valors més elevats en el gènere masculí enfront del femení en competència percebuda, atractiu corporal, condició física i força física, encara que s'ha comprovat que aquestes diferències poden veure's afectades per altres variables com el nivell esportiu dels estudiants, el tipus de tasca, la presència de competició o el tipus de retroacció del professorat (Mendoza, 1994; Lenney, 1977; Lirgg, 1991; Petruzzello & Corbin, 1988; Stewart & Corbin, 1981). Pel que fa a l'orientació motivacional, els resultats coincideixen amb els estudis d'Alonso, Martínez, Moreno i Cervelló (2005) i Sánchez-Alcaraz i Gómez-Mármol (2014), que consideren que els nois estan més orientats cap a l'ego que les noies.

Finalment, els resultats de les correlacions entre les diferents variables van mostrar que l'orientació cap a l'ego va correlacionar positivament amb la competència percebuda mentre que l'orientació cap a la tasca ho va fer amb el compromís i lliurament en l'esport. Aquests resultats contrasten amb els estudis realitzats amb esportistes per Salinero, Sánchez i Ruiz (2006) que afirmen que existeix una relació positiva entre l'orientació a l'ego i la competència motriu percebuda. Així, els esportistes que es perceben com a més competents presenten més orientació cap a l'ego. No obstant això, la majoria d'estudis realitzats per psicòlegs de l'esport sostenen que l'orientació cap a la tasca originarà, amb més freqüència que l'orientació a l'ego, més compromís amb l'aprenentatge, més persistència i una execució òp-

tima (Weinberg i Gould, 1996) així com una menor por al fracàs (Voight, Callaghan i Ryska, 2000), i atès que la seva percepció de capacitat es basa en els seus propis estàndards de referència, els resulta més fàcil que als esportistes orientats cap a l'ego el fet de posar de manifest una elevada competència percebuda (Weinberg i Gould, 1996).

Conclusions

Els resultats aconseguits han mostrat uns nivells superiors d'orientació cap a l'ego i competència motriu percebuda en els nois i en els estudiants de secundària; així com uns majors nivells d'orientació a la tasca i ansietat davant el fracàs i l'estrès en les noies i en els estudiants de primària. A més, una orientació superior cap a l'ego produirà uns nivells majors de competència percebuda mentre que una orientació cap a la tasca produirà majors nivells de compromís i lliurament en l'esport.

Finalment, aquest article suposa una informació molt útil per tal que el professorat d'educació física promogui de forma més efectiva les seves estratègies de motivació cap a la pràctica esportiva del seu alumnat.

No obstant això, es troben limitacions de l'estudi en la mida de la mostra i en el nombre de variables estudiades. De cara al control d'aquestes limitacions se suggereixen la realització d'estudis futurs que atenguin l'ampliació de la grandària mostral per poder comparar els nivells de motivació d'assoliment i l'orientació motivacional d'estudiants amb els d'esportistes de diferents modalitats, així com l'estudi d'altres variables que s'han relacionat amb la motivació, tals com la percepció d'esforç, diversió, avorriment, aprenentatge, *burnout*, etc.

Conflicte d'interessos

Els autors declaren no tenir cap conflicte d'interessos.

Referències

- Alonso, N., Martínez, C., Moreno, J. A., & Cervelló, E. (2005). Relación del género del alumno y el tipo de centro con la motivación, disciplina y trato de igualdad y estado de flow en Educación Física. *A Actas del V Congreso Internacional de Educación Física e Interculturalidad*. Murcia (Espanya).
- Álvarez, M. S., Balaguer, I., Castillo, I., & Duda, J. L. (2009). Coach autonomy support and quality of sport engagement in Young soccer players. *The Spanish Journal of Psychology*, 12(1), 138-148. doi:10.1017/S1138741600001554

- Cecchini, J. A., González, C., López, J., & Brustad, R. (2005). Relaciones del clima motivacional percibido con la orientación de meta, la motivación intrínseca y las opiniones y conductas de *fair play*. *Revista Mexicana de Psicología*, 22(2), 429-479.
- Cecchini, J. A., González, C., Méndez, A., Fernández-Río, J., Contreras, O. R., & Romero, S. (2008). Metas sociales y de logro, persistencia-esfuerzo e intenciones de práctica deportiva en el alumnado de Educación Física. *Psicothema*, 20(2), 260-265.
- Cecchini, J. A., & Peña, J. V. (2005). Estudio experimental de las repercusiones del clima motivacional sobre la orientación de meta, la motivación intrínseca y los comportamientos disruptivos en las clases de educación física. *Bordón: Revista de Orientación Pedagógica*, 57(5), 597-608.
- Cuevas, R., García-Calvo, T., & Contreras, O. (2012). Effects of an experimental program to improve the motivation in physical education in Spanish students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 47, 734-738. doi:10.1016/j.sbspro.2012.06.726
- Duda, J. L. (2001). Achievement goal research in sport: pushing the boundaries and clarifying some misunderstandings. A. G. C. Roberts (Ed.), *Advances in motivation in sport and exercise* (pàg. 129-182). Champaign, IL.: Human Kinetics.
- García-Más, A., & Gimeno, F. (2008). La teoría de orientación de metas y la enseñanza de la Educación Física: Consideraciones prácticas. *Apuntes de Psicología*, 26(1), 129-142.
- Kilpatrick, M., Bartholomew, J., & Riemer, H., (2003). The measurement of goal orientations in exercise. *Journal of Sport Behavior*, 26(2), 121-136.
- Lenney, E. (1977). Women's self-confidence in achievement situation. *Psychological Bulletin*, 84(1), 1-13. doi:10.1037/0033-2909.84.1.1
- Lirgg, C. D. (1991). Gender differences in self-confidence in physical activity: a metaanalysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 8, 294-310.
- Mendoza, R. (1994). *Conductas de los escolares españoles relacionadas con la salud*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.
- Moreno, J. A., & Cervelló, E. (2005). Physical Self-Perception in Spanish adolescents: gender and involvement in physical activity effects. *Journal of Human Movement Studies*, 48, 291-311.
- Moreno, J. A., López, M., Martínez, C. M., Alonso, N., & González-Cutre, D. (2007). Validación preliminar de la escala de percepción del clima motivacional de los iguales (CMI) y la escala de las orientaciones de meta en el ejercicio (GOES) con practicantes españoles de actividades físico-deportivas. *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte*, 1(2), 13-28.
- Montero, I., & León, O.G. (2007). A guide for naming research studies in Psychology. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 7(3), 847-862.
- Nottelmann, L. (1987). Competence and self-esteem during transition from childhood to adolescence. *Development Psychology*, 23(3), 441-450. doi:10.1037/0012-1649.23.3.441
- Nicholls, J. (1989). *The competitive Ethos and Democratic Education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Nishida, T. (1988). Reliability and factor structure of the achievement motivation in physical education test. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10, 418-430.
- Peiró, C. (1999). La teoría de las perspectivas de meta y la educación física: Un estudio sobre los climas motivacionales. *Revista de Psicología Social Aplicada*, 9(1), 25-44.
- Petruzzello, S., & Corbin, C. (1988). The effects of performance feedback on female self-confidente. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 10, 174-183.
- Ruiz, L. M., Graupera, J. L., Contreras, O., & Nishida, T. (2004). Motivación de logro en educación física escolar: un estudio comparativo entre cinco países. *Revista de Educación* (333), 345-361.
- Salinero, J. J., Sánchez, F., & Ruiz, G., (2006) Orientació i clima motivacional, motivació d'assoliment, atribució d'èxit i diversió en un esport individual. *Apuntes. Educació Física i Esports* (83), 5-11.
- Sánchez-Alcaraz, B. J., & Gómez-Mármol, A. (2014). Prevalencia del síndrome de burnout en tenistas según su orientación motivacional. *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y del Deporte*, 9(1), 111-122.
- Santos, F. J. (2003). *Motivación, ansiedad y flow en jóvenes tenistas* (Tesi doctoral, Universitat d'Extremadura, Càceres, Espanya).
- Stewart, M., & Corbin, C. (1981): Feedback dependence among low confidente preadolescent boys and girl. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 59(2), 160164.
- Vallerand, R. J., Deci, E. L., & Ryan, R.M. (1987). Intrinsic motivation in sport. *Exercise and Sport Sciences Review*, 15, 289-425. doi:10.1249/00003677-198700150-00015
- Voight, M., Callaghan, J., & Ryska, T (2000). Relationship between goal orientation, self-confidence and multidimensional trait anxiety among mexican-american female youth athletes. *Journal of Sport Behavior*, 23(3), 271-288.
- Wang, C. K. J., Biddle, S. J. H., & Elliot, A. J. (2007). The 2 x 2 Achievement Goal Framework in a Physical Education Context. *Psychology of Sport and Exercise*, 8(2), 147-168. doi:10.1016/j.psychsport.2005.08.012
- Weinberg, R., & Gould, R. (1996). *Fundamentos de psicología del deporte y el ejercicio físico*. Barcelona: Ariel.
- White, S. A. Kavussanu, M., & Guest, S.M. (1998). Goal orientations and perceptions of the motivational climate created by significant others. *European Journal of Physical Education*, 3(2), 25-49. doi:10.1080/1740898980030209
- Xiang, P., & Lee, A. (2002). Achievement goals, perceived motivational climate, and students' self-reported mastery behaviors. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 73(1), 58-65. doi:10.1080/02701367.2002.10608992
- Xiang, P., Lee, A., & Shen, J. (2001). Conceptions of ability and achievement goals in physical education: Comparisons of American and Chinese students. *Contemporary Educational Psychology*, 26(3), 348-365. doi:10.1006/ceps.2000.1061